

ประกาศรับข้อเสนอแผนงาน/โครงการ

แผนงาน Frontier Research และการพัฒนาระบบการสร้างความสามารถ

เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ภายใต้โปรแกรมที่ 17 การแก้ปัญหาวิกฤตของประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2564

1. ประเด็น/หัวข้อการสนับสนุน

การวิจัยด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการระบาดใหญ่ของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) เพื่อการเรียนรู้และทบทวนปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น สร้างความเข้าใจและองค์ความรู้ที่จะนำไปสู่การเตรียมความพร้อมในการรับมือและจัดการสภาวะวิกฤตที่ตามมา กับทั้งเตรียมนโยบายและมาตรการรองรับสภาวะวิกฤตด้านสุขภาพและสังคมที่เกิดจากการระบาดใหญ่ (pandemic) ในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ขั้นแนวหน้าทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ โดยการเรียนรู้และทบทวนปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
 - 2.2 เพื่อพัฒนาแนวทางการแก้ไขวิกฤตด้านโรคระบาดใหญ่อย่างรู้เท่าทัน และสามารถบรรเทาความเสียหายในระยะสั้น
 - 2.3 เพื่อวิเคราะห์บทเรียนที่จำเป็นต่อการปรับตัวในระยะกลางและระยะยาว ต่อสถานการณ์โรคระบาดใหญ่ ซึ่งสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนผ่านในสังคมไทยร่วมกันอย่างสันติ
- หมายเหตุ ข้อเสนอแผนงาน/โครงการวิจัยที่ขอรับทุน ควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้างต้นอย่างน้อย 1 ข้อ

3. หลักการและเหตุผล

ในประวัติศาสตร์ของมนุษย์นับแต่แรกเริ่มก่อตั้งอารยธรรมขึ้นในทั่วทุกมุมโลก โรคระบาด (epidemic) เป็นภัยพิบัติสำคัญที่สุดประการหนึ่งที่ส่งผลคุกคามต่อชีวิตผู้คน และอาจสิ้นคลอนอารยธรรมจนถึงขั้นล่มสลาย ยิ่งไปกว่านั้น โรคระบาดยังเคยเกิดขึ้นหลายครั้งในลักษณะที่เรียกว่า “ระบาดใหญ่” (pandemic) ครอบคลุมพื้นที่และเหล่าผู้คนกว้างขวางทั่วโลก จนลดทอนจำนวนประชากรมหาศาล และพลิกผันแปรเปลี่ยนความคิดความเชื่อ วิถีชีวิต ลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ไปจนถึงสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศอย่างมหันต์มาแล้ว อย่างไรก็ตาม ความรู้และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ ตลอดจนแผนนโยบายแห่งรัฐและระบบภูมิคุ้มกันทางสังคม ก็สามารถทำให้ภัยคุกคามของโลกระบาดลดน้อยลงได้ตามลำดับ จนเกิดความรู้สึกโดยทั่วไปว่า การระบาดใหญ่อย่างรุนแรงฉับพลันน่าจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้ยาก ทว่าในปีพ.ศ. 2563 มนุษย์โลกรวมทั้งประชาชนชาวไทยก็ต้องประสบกับปรากฏการณ์ “โรคระบาดใหญ่โควิด-19” (Corona Virus Disease 2019: COVID-19) ซึ่งองค์การอนามัยโลกประกาศเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 หลังจากการระบาดช่วงแรกมาไม่ถึงสามเดือน และนับจากนั้นการระบาดก็ขยายทวีติวเป็นวิกฤตครั้งใหญ่อย่างคาดไม่ถึง ส่งผลกระทบต่อทุกมิติในการดำรงอยู่ของมนุษย์ นับเป็นโศกภัยร้ายครั้งยิ่งใหญ่ที่ต้องการองค์ความรู้ แนวทางแก้ไขเยียวยา และวิถีปฏิบัติทุกด้าน รวมทั้งมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปศาสตร์ เพื่อความเข้าใจและการจัดการสภาพการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต ตลอดจนสรุปบทเรียนเพื่อเตรียมการรับมือวิกฤตโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นในระลอกและครั้งต่อไป

ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตั้งแต่ปลายเดือนธันวาคม 2562 ที่ระบาดมาถึงประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก จนถึงปัจจุบันประเทศที่มีการระบาดต่างกำหนดนโยบายยับยั้งและแก้ไขการระบาดทั้งมาตรการและระดับความเข้มข้น ตั้งแต่การปิดเมือง (lock down) เพื่อป้องกันการระบาดอย่างเข้มงวด ไปจนการเลือกใช้เพียงบางวิธี เช่น การปิดพื้นที่ที่เป็นแหล่งรวมตัวของคนจำนวนมาก การงดการเคลื่อนย้ายคนทั้งในและระหว่างประเทศ ซึ่งรวมไปถึงการห้ามนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ฯลฯ มาตรการเหล่านี้นำไปสู่ผลกระทบหลากหลายลักษณะ อาทิ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านสุขภาพ ประชาชนลดการออกนอกบ้าน การชะลอตัวของเศรษฐกิจ อัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้น การศึกษาของเด็กและเยาวชนต้องปรับให้เข้ากับการรักษาระยะห่างทางสังคม จึงมีการปิดสถานศึกษาไปขณะหนึ่ง และการปรับการจัดการเรียนการสอนใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของผู้เรียน สำหรับในกลุ่มประชาชนชายขอบและกลุ่มเปราะบางต่างได้รับผลกระทบที่หนักหน่วงหลายด้านด้วยเช่นกัน ฯลฯ

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองยังมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ความรู้สึกชาตินิยม การแก่งแย่งเพื่อความอยู่รอด การดำรงชีวิตในสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำ คุณธรรมจริยธรรมของคนบางส่วนที่แสวงหาประโยชน์จากความทุกข์ยากของคนในสังคม การต้องอยู่ร่วมกันในสภาพของความหดหู่สิ้นหวังของคนในสังคมที่ต้องเผชิญกับชะตากรรมที่ไม่สามารถคาดเดาได้ว่าวิกฤตดังกล่าวนี้จะสิ้นสุดเมื่อใด อย่างไรก็ตาม แม้อุณหภูมิโลกต้องพบกับสิ่งเลวร้ายที่ไม่เคยเกิดมาก่อน แต่ในภาวะวิกฤตดังกล่าว ยังมีสิ่ง ๆ ดีที่เกิดขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การแบ่งปันสิ่งที่มีให้กับผู้ที่ด้อยกว่า ความเห็นอกเห็นใจในเพื่อนมนุษย์ หรือการแสดงออกถึงศิลปะ ดนตรี วรรณกรรมที่ช่วยปลอบประโลมใจ การสร้างกำลังใจที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความหวัง ความรู้สึกเห็นคุณค่าของความร่วมมือกันในการฟันฝ่าวิกฤตนี้ไปด้วยกัน ความเชื่อมั่นระหว่างพลเมืองกับภาครัฐ และความพยายามจะช่วยกันค้นหาทางออกให้ทุกฝ่ายที่อยู่ใต้สภาวะที่แตกต่างสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยไม่เรียกร้องและเห็นแก่ตัวเอง วิกฤตนี้ยังแสดงให้เห็นว่าปัญหาสังคมเดิมที่สะสมมานาน ได้กลายเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สถานการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้นแต่ในขณะเดียวกัน พลังทางสังคมก็ได้มีบทบาทสำคัญที่ช่วยประคองสถานการณ์ให้ผ่านพ้นไปได้ ปรากฏการณ์ที่ผันแปรเช่นนี้เป็นการท้าทายการเรียนรู้ของสังคมไทยอย่างสูงยิ่ง

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องมีการศึกษาสถานะของปัญหา วิธีการจัดการปัญหา และหนทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา อันแต่ละประเทศต้องตั้งรับอย่างกระหน่ำหนักและเข้มข้นต่างจากโรคระบาดที่ผ่านมาในประวัติศาสตร์ของมนุษย์ ทว่าวิกฤตแต่ละครั้งย่อมมีความเฉพาะตัว การวิจัยจากเหตุการณ์จริงนี้จะสร้างสมรรถนะในการปรับตัวและการจัดการในอนาคต สร้างความพลิกแพลงในการแก้วิกฤตในบริบทที่ต่างออกไป เช่นนี้แล้ว กรอบปัญหาสำหรับการตั้งโจทย์วิจัยที่ท้าทายอาจพอจำแนกได้เป็น 12 ประเด็น ดังต่อไปนี้ (โครงการวิจัยอาจเกี่ยวข้องกับประเด็นใดประเด็นหนึ่ง หรือเชื่อมโยงหลายประเด็น ตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย)

3.1 การสื่อสารในภาวะวิกฤต ทบทวนการนำเสนอข้อมูลและชุดความรู้เพื่อสร้างความรอบรู้ร่วมกันต่อสถานการณ์ระดับโลก ระดับประเทศ ระดับท้องถิ่น และลดความตื่นตระหนก การสื่อสารสองทางเพื่อการบริหารสถานการณ์ร่วมกัน ความเข้าใจการสื่อสารที่มากกว่าแค่เนื้อสาร รวมถึงการสร้างความรู้สึกร่วม การเยียวยา การชี้นำแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ฯลฯ ปรากฏการณ์ข่าวลวงหรือข้อมูลที่ผิดพลาดที่ไหลเวียนในสังคม ความคาดหวังของสังคม ความเชื่อใจต่อกันในสาธารณะถูกสร้างหรือทำลายโดยผู้เชี่ยวชาญ สถาบันทางสังคม และประชาชน ได้อย่างไร

- 3.2 **ผลกระทบและผลที่ตามมาจากสถานการณ์โรคระบาด** ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาด รวมถึงผลจากมาตรการและการปรับตัวต่อมาตรการต่าง ๆ นั้น เกิดขึ้นกับใครบ้าง ด้วยความรุนแรงเท่าใด และประเด็นใดเกิดโดยไม่ได้คาดคิด สภาวะแต่เดิมใดที่ทำให้ผลนี้เพิ่มความรุนแรงขึ้นหรือบรรเทาลง เช่น ความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่มีอยู่แล้ว ผลนี้เกิดขึ้นภายใต้บริบทใด สถานวัฒนธรรมหรือคุณค่าใด การแพร่กระจายของเชื้อโรคหรือผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจเกิดขึ้นภายใต้เครือข่ายทางสังคมลักษณะใด และการเชื่อมโยงในโลกาภิวัตน์แบบใด
- 3.3 **การปรับตัวใหม่ในทางพื้นที่ ทางวัฒนธรรม หรือทางองค์กร** วิกฤตนี้เรียกร้องการจัดการในทุกระดับ ทั้งจากมาตรการของรัฐ หรือการจัดการตนเองของแต่ละกลุ่ม/องค์กรในแต่ละพื้นที่ หรือแต่ละวัฒนธรรม มีความรู้ความเข้าใจการปรับตัวต่อมาตรการและสถานการณ์ในช่วงวิกฤตอย่างฉับพลันหลายรูปแบบอย่างไรบ้าง รวมทั้งความสามารถในการพิจารณาความยืดหยุ่นในสถานการณ์ที่พลิกผันและตอบสนองอย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม คุณค่าร่วมใหม่ใดบ้างที่เกิดขึ้นจากการครุ่นคำนึงระหว่างความพยายามในการกักโรคหรือผลจากการปิดเมือง
- 3.4 **วิกฤตมนุษยธรรม** วิกฤตครั้งนี้ยังทำลายมนุษยธรรม มีทางแพร่งในทางจริยธรรมต่อประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องขบคิด ไตร่ตรองถึงคุณค่า เพื่อช่วยการตัดสินใจ อาทิ ทศนคติต่อกลุ่มเสี่ยงที่เข้าข่ายต้องถูกกักโรคหรือตรวจพบเชื้อ มาตรการปฏิบัติเพื่อป้องกันพวกประชากรส่วนใหญ่ หลักเกณฑ์การเลือกรักษาเมื่อทรัพยากรสำหรับเพียงพอหรือไม่เพียงพอ หรือเลือกกลุ่มที่จะได้รับความช่วยเหลือก่อน การสร้างภูมิคุ้มกันหมู่และข้อคำนึงต่อกลุ่มเปราะบาง การดูแลกลุ่มเปราะบางโดยไม่สร้างภาวะพึ่งพิงและยังคงศักดิ์ศรีของมนุษย์ จุดเหมาะสมระหว่างการมุ่งประโยชน์ส่วนรวมกับการรักษาสิทธิส่วนบุคคล (หรือการหลุดไปจากการคิดสองขั้วนี้) การเกื้อกูลผู้ทุกข์ทนด้วยน้ำใจที่ไม่กลายเป็นประโยชน์ตอบแทนส่วนตน
- 3.5 **ชีวิตวิถีใหม่ (New normal lifestyle)** วิถีชีวิตที่กำลังเกิดขึ้นท่ามกลางสถานการณ์วิกฤตครั้งนี้ จะถูกใช้เป็นบรรทัดฐานใหม่ได้หรือไม่ อย่างไร เทคโนโลยีที่ใช้ในมาตรการป้องกันการระบาดของโรคมีผลต่อวิถีชีวิต และในขณะเดียวกันเป็นตัวเร่งภาวะพลิกผันทางเทคโนโลยี (technological disruption) อาทิ การเพิ่มบทบาทเทคโนโลยีดิจิทัล ในการประชุม การสั่งซื้อสินค้า เหล่านี้ส่งผลเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ระหว่างประชาชนกับรัฐ และระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และสิ่งรอบตัวอย่างไร ส่วนในเรื่องการเรียนการสอน ความไม่พร้อมของผู้เรียนและผู้สอนมีผลอย่างไร
- 3.6 **การสนับสนุนและพลังทางสังคมในสภาวะวิกฤต** สภาวะวิกฤตได้สร้างความเห็นอกเห็นใจต่อเพื่อนมนุษย์ ดังจะเห็นพลังและการทำงานหลายรูปแบบที่ช่วยค้ำจุนชีวิตที่ยากลำบาก สร้างพลังการดูแลผู้อื่น เกิดแรงขับเคลื่อนที่ส่งต่อความช่วยเหลือในสังคม เกิดพลังเยาวชน “พลังน้ำใจ” เหล่านี้ได้อาศัยการบริหารจัดการและนวัตกรรมทางสังคมหลากหลายรูปแบบ และพลังเหล่านี้จะส่งสมเป็นพลังขับเคลื่อนหลังวิกฤตได้อย่างไร รวมถึงที่สำคัญอย่างยิ่งคือการสร้างพลังทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อวิกฤตครั้งหน้า
- 3.7 **ขีดความสามารถในการรับมือสภาวะวิกฤต** ในสภาวะวิกฤตโรคระบาดระดับโลกครั้งนี้ มีการนำเสนอข้อมูลทางการแพทย์ ทางเศรษฐกิจและสังคมจำนวนมากออกสู่สาธารณะ นำไปสู่การเปรียบเทียบความสามารถในการวางมาตรการและการจัดการสังคม/ประเทศที่มีผลลัพธ์แตกต่างกัน ความแตกต่างนี้มีที่มาจากสถาบันทางสังคมหรือลักษณะเฉพาะแบบใดบ้าง มิติที่ใช้พิจารณาอาจได้แก่ ภาวะผู้นำ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับพลเมือง ระบบการเมืองการปกครอง ระบบสาธารณสุข ศาสนา ลัทธิความเชื่อ จิตวิทยา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ระบบสวัสดิการสังคม ปัจจัยด้านภูมิรัฐศาสตร์ ระบบนิเวศวิทยา ฯลฯ ควรกำหนดมิติในการเปรียบเทียบให้ชัดเจน

- 3.8 **พลังการสร้างสรรค์ท่ามกลางวิกฤต** วิกฤตครั้งนี้สะท้อนความหมายของการเป็นมนุษย์ ก่อให้เกิดการแสดงออกและการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะแขนงต่าง ๆ และวรรณกรรม ในหลากหลายรูปแบบ มีทั้งคุณค่าที่เกิดขึ้นใหม่ รวมถึงการนำวรรณกรรมเก่ามาตีความใหม่ให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งนี้ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ผลงานในสังคมไทยเท่านั้น นอกจากนี้ วิกฤตส่งผลกระทบต่อผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะและผู้สืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างไร ทั้งในด้านจิตใจและการอยู่รอดทางวิชาชีพ และมีแนวทางปรับตัวอย่างไร
- 3.9 **โรคระบาดใหญ่ในโลกไร้พรมแดน** การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 มีเงื่อนไขเฉพาะตัวในทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญยิ่ง ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในระบบที่ประชาชาติทั้งหลายเชื่อมโยงกันอย่างหลากหลาย ซับซ้อน และลงลึกอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ในสภาพที่เรียกว่า “โลกาภิวัตน์” ซึ่งนิยามให้คำจำกัดความว่า “โลกไร้พรมแดน” ทำให้การระบาดใหญ่ครั้งนี้แพร่กระจายอย่างรวดเร็วกว้างขวาง กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระดับภูมิภาคและระดับโลกในทุกมิติ นำมาซึ่งความร่วมมือ ความขัดแย้ง การถอยห่างปิดตัว การเชื่อมโยงช่วยเหลือ ในรูปแบบใหม่และรูปแบบที่ตอกย้ำสภาพที่มีมาก่อนหน้า เช่น แนวโน้มชาตินิยมสุดโต่ง การเน้นความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งชาติ ปัญหาขององค์การระหว่างประเทศและองค์การโลกาภิวัตน์ (global governance) กฎหมายและบรรทัดฐานระหว่างประเทศ ความขัดแย้งระหว่างมหาอำนาจ เป็นต้น ซึ่งควรทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ และนำเสนอแนวทางในการหาทางออกที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย และนานาชาติสากล
- 3.10 **การจัดการวิกฤต (Crisis management)** การบริหารงานของภาครัฐเพื่อเตรียมรับสถานการณ์ในการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคระบาดระดับโลก การตอบสนองกับการระบาดของโรค และการฟื้นฟูหรือบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรค การศึกษาในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่น และ/หรือระดับองค์การ การกำหนดนโยบายและผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความร่วมมือกับกลุ่มวิชาชีพและภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดการกับสถานการณ์การระบาดของโรค และการติดตามประเมินผลการบริหารสถานการณ์วิกฤต
- 3.11 **ทางเลือกและทางแพร่งเชิงนโยบาย** วิกฤตการระบาดของโคโรนา-19 ก่อให้เกิดข้อถกเถียงในประเทศไทยและนานาชาติ เกี่ยวกับนโยบายและมาตรการต่างๆ บางกรณีนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติเลยทีเดียว ข้อถกเถียงและความขัดแย้งนี้เกี่ยวข้องกับทางเลือก (alternative) และทางแพร่งหรือทางเลือกยาก (dilemma) ซึ่งวางอยู่บนปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนการจัดลำดับความสำคัญเชิงคุณค่า ที่แตกต่างกัน เช่น การเลือกระหว่างสุขภาพกับเสรีภาพ การเน้นมาตรการเชิงเภสัชศาสตร์กับมาตรการทางสังคม การปิดแบบล็อกดาวน์กับการเปิดกลไกเศรษฐกิจปกติ การเรียนการสอนในสถานที่จริงกับในระบบออนไลน์ เป็นต้น ประเด็นเหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องสำคัญยิ่งทั้งในปัจจุบันและสถานการณ์ในภายภาคหน้า
- 3.12 **แนวทางเตรียมความพร้อมสำหรับเยาวชนและคนรุ่นต่อไป** สถานการณ์ ผลกระทบ และการดำเนินการรับมือ อันเนื่องมาจากวิกฤตการระบาดของโรคโควิด-19 นับเป็นบทเรียนสำคัญต่ออนาคตใกล้และไกล จึงควรได้รับการถกเถียง วิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดค้นสืบเนื่อง พัฒนาเป็นเนื้อหาและรูปแบบสำหรับการศึกษา เรียนรู้ แลกเปลี่ยน ฝึกอบรม เพื่อเตรียมความพร้อม ทั้งในระบบการศึกษาเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ (เช่น การจัดการศึกษาในพื้นที่ท้องถิ่น การนำเสนอผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตและโซเชียลมีเดีย) ให้แก่เยาวชนและคนรุ่นต่อไป โดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงและชีวิตวิถีใหม่ก็ตามมาจากภาวะวิกฤตครั้งนี้ด้วย

4. ขอบเขตการสนับสนุน

การวิจัยที่จะสร้างองค์ความรู้สำหรับการเตรียมความพร้อมของสังคมให้มีการป้องกัน ปรับตัวให้สามารถตอบสนองต่อภาวะวิกฤตอย่างเหมาะสมและสำหรับการวางแผนรองรับภาวะวิกฤตที่เกิดจากโรคระบาดใหญ่ในอนาคต

5. ประเภทของการวิจัย และรายละเอียดประเด็น ที่ควรอธิบายให้ชัดเจนในข้อเสนอโครงการวิจัย เพื่อประกอบการพิจารณาและการประเมินผล

5.1 โครงการวิจัยอาจมีลักษณะทางสาขาวิชาใดอย่างหนึ่งดังนี้

- 5.1.1 เป็นโครงการที่อยู่ในขอบเขตของสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่ง หรือ
- 5.1.2 เป็นโครงการแบบสหวิทยาการ ซึ่งมีกรอบความคิดและวิธีการที่ชัดเจนในการเชื่อมโยงข้ามสาขาวิชา

5.2 โครงการวิจัยควรมีคำอธิบายให้ชัดเจนถึงที่มาและความสำคัญของประเด็นปัญหาในการวิจัย ดังนี้

- 5.2.1 มีการนิยามและอธิบายว่า ประเด็นในการวิจัยเป็นเรื่องใหม่ ซึ่งยังไม่มีความรู้และ/หรือการวิจัยมาก่อน หรือมีแต่ไม่ชัดเจนในข้อสรุปว่าเป็นอย่างไร หรืออาจเป็นประเด็นเดิม แต่เมื่อบริบทเปลี่ยนไป จำต้องมีการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพราะอะไร อย่างไร
- 5.2.2 มีการอธิบายให้เห็นว่า เพราะเหตุใดองค์ความรู้ในแบบเดิมจึงไม่สามารถตอบประเด็นปัญหาดังกล่าวได้ และจำเป็นต้องมีโครงการวิจัยดังที่นำเสนอ เพื่อสร้างองค์ความรู้ในทิศทางหรือจุดเน้นอย่างใหม่
- 5.2.3 มีการอธิบายชัดเจนว่า สถานภาพขององค์ความรู้และการวิจัยในปัจจุบันเป็นอย่างไร และยังมีช่องว่างของการวิจัย (research gap) อย่างไร
- 5.2.4 มีการนำเสนอจะสามารถเติมเต็มช่องว่างของการวิจัย หรือสถานภาพขององค์ความรู้เดิมได้อย่างไร ซึ่งควรลงรายละเอียดเป็นประเด็นชัดเจน และอยู่ในขอบเขตของโครงการวิจัยที่นำเสนอ มิใช่ประเด็นใหญ่ที่กว้างมากเกินไป หรือมีความเป็นทั่วไปมากเกินไป จนเห็นบริบทการใช้ผลการวิจัยได้ไม่ชัดเจน
- 5.2.5 มีการระบุหรืออธิบายกรอบคิดหรือทฤษฎีที่ใช้เป็นฐานในการวิจัย
- 5.2.6 มีการระบุผลผลิตให้ชัดเจนว่า คือผลผลิต (output) ของโครงการคืออะไร สำคัญอย่างไร
- 5.2.7 มีการระบุอย่างชัดเจนโดยมีรายละเอียดว่า ผลผลิตของโครงการวิจัยจะสามารถก่อให้เกิดองค์ความรู้สำคัญที่เกี่ยวข้องกับโรคระบาด COVID-19 ในด้านใด เพียงใด อย่างไร

6. สถานที่ดำเนินการ

ขอบเขตการดำเนินการควรเป็นการสร้างเครือข่ายการวิจัย และสนับสนุนนักวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ ในหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สถาบันอุดมศึกษา องค์กรต่าง ๆ และหน่วยงานวิจัย พื้นที่การดำเนินการครอบคลุมภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศผ่านการเชื่อมโยงกับนักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในระดับประเทศ-ภูมิภาค-นานาชาติ

7. กลุ่มเป้าหมายผู้เสนอขอทุน

นักวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานวิจัยทั่วประเทศ

(ทั้งนี้ผู้ร่วมวิจัยอาจเป็นนักศึกษาทั้งระดับปริญญาบัณฑิต มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิตทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ แต่ไม่ใช่เป็นการร่วมดำเนินงานในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการเขียนวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา)

8. ระยะเวลาการสนับสนุน

ระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี

9. งบประมาณ

งบประมาณสนับสนุนไม่เกิน 5,000,000 บาท/ปี (ไม่สนับสนุนงบลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การตั้งศูนย์ และการลงทุนครุภัณฑ์ขนาดใหญ่)

10. เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการ

- 10.1 เป็นไปตามเงื่อนไขวัตถุประสงค์และขอบเขตการสนับสนุนข้างต้น
- 10.2 ความชัดเจน สมบูรณ์ และเหมาะสมของข้อเสนอโครงการ
- 10.3 ความพร้อมของคณะผู้วิจัย

11. การยื่นข้อเสนอแผนงาน/โครงการ

ยื่นข้อเสนอแผนงาน/โครงการผ่านระบบ NRIIS

12. กำหนดการรับข้อเสนอแผนงาน/โครงการ และการพิจารณาประกาศผล

รับข้อเสนอแผนงาน/โครงการ : 24 สิงหาคม 2563 - 22 ตุลาคม 2563 (สถาบันต้นสังกัดหัวหน้าโครงการทำการรับรองข้อเสนอแผนงาน/โครงการวิจัย ภายในวันที่ **22 ตุลาคม 2563 เวลา 16.30 น.**)

ประกาศผล: ภายในเดือนมกราคม 2564

ทั้งนี้หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัย และการสร้างนวัตกรรม (บพค.) มีเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ (Objective and Key Result: OKR) ที่จะส่งมอบตามแผนงาน Frontier research และการพัฒนาระบบการสร้างความสามารถเพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ภายใต้โปรแกรมที่ 17 การแก้ปัญหาวิกฤตของประเทศ ภายในปี 2565 ดังนี้

<p>เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ (Objective and Key Result)</p>	<p>Objective O2 ประเทศไทยมีศักยภาพในการพึ่งตนเองด้านความรู้ กำลังคนและโครงสร้างพื้นฐานด้านววน. เพื่อสนับสนุนการจัดการภาวะวิกฤตและการฟื้นตัวหลังภาวะวิกฤต</p> <p>Key Result KR 17.2.1. ประเทศไทยมีข้อมูลและความรู้เพื่อบริหารจัดการภาวะวิกฤตได้อย่างทันท่วงที</p>
--	--